

ГОСПОДАРСЬКІ СУДИ В УКРАЇНІ

Без існування суду неможливо уявити будь-яку державу, що є цілком логічним з огляду на те, що у суспільстві завжди виникають суперечності, які повинен хтось вирішувати. Частина 1 ст. 124 Конституції України передбачає, що правосуддя в Україні здійснюють виключно суди. Слід зауважити, що порядок здійснення правосуддя, його якість великою мірою залежать від ролі суду в судочинстві [1].

Для того, щоб охарактеризувати господарські суди в Україні, слід визначити поняття та дати характеристику цим судам. Отже господарський суд – спеціалізований судовий орган у системі судів загальної юрисдикції, що здійснює правосуддя в господарських відносинах. Господарські суди розглядають справи у спорах, що виникають у зв'язку зі здійсненням господарської діяльності (крім справ, підвідомчих Вищому суду з питань інтелектуальної власності з часу його створення; і, як правило, крім справ, стороною яких є фізична особа без статусу ФОП), зокрема:

- 1) справи у спорах, що виникають при укладанні, зміні, розірванні і виконанні правочинів у господарській діяльності, сторонами якого є юридичні особи та (або) фізичні особи – підприємці;
- 2) справи у спорах щодо приватизації майна;
- 3) справи у спорах, що виникають з корпоративних відносин, крім трудових спорів та інші.

Варто також зазначити, що організація і діяльність господарського суду визначаються Конституцією України, Законом України «Про судоустрій і статус суддів», Господарським процесуальним кодексом України, іншими законодавчими актами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Господарські суди є спеціалізованими судами в системі судів загальної юрисдикції.

До 2017 року господарські суди становили єдину триланкову систему спеціалізованих судів, яку складали:

- 1) місцеві господарські суди (27);
- 2) апеляційні господарські суди (8);

3) Вищий господарський суд України.

Після судової реформи залишилися тільки місцеві та апеляційні господарські суди. Касаційні функції перейшли до Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду, а ВГСУ був ліквідований.

Основними завданнями господарського суду є такі:

- захист прав та охоронюваних законом інтересів учасників господарський правовідносин;
- сприяння зміцненню законності у сфері господарських відносин;
- внесення пропозицій, спрямованих на вдосконалення правового регулювання господарської діяльності.

На виконання вказаних завдань господарські суди виконують такі основні функції:

- здійснюють правосуддя з господарських відносин, тобто вирішують господарські спори та інші справи, віднесені до юрисдикції господарських судів;
- попереджують порушення законодавства у сфері господарської діяльності;
- ведуть статистичний облік і здійснюють аналіз статистичних даних про свою діяльність;
- вивчають і узагальнюють практику застосування законодавства при розгляді господарських спорів;
- здійснюють організаційне керівництво господарськими судами.

Характер і зміст завдань і функцій господарських судів свідчать про їх винятково важливу роль у механізмі управління економікою держави.

Конституцією України, Законами України «Про статус суддів», «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів», Господарським процесуальним кодексом України та іншими законодавчими актами закріплено правовий статус суддів господарських судів. Суддею господарського суду є посадова особа, наділена повноваженнями здійснювати правосуддя з господарських відносин.

Отже, господарський суд – спеціалізований судовий орган в системі судів загальної юрисдикції, що здійснює правосуддя в господарських відносинах. Господарські суди розглядають справи у спорах, що виникають у зв'язку із здійсненням господарської діяльності. В Україні діють тільки місцеві та апеляційні господарські суди. Касаційні функції перейшли до Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду. Основними завданнями господарського суду є такі:

- захист прав та охоронюваних законом інтересів учасників господарських правовідносин;
- сприяння зміцненню законності у сфері господарських відносин;
- внесення пропозицій, спрямованих на вдосконалення правового регулювання господарської діяльності.

Література

1. Бутирський А.А. Судова апеляція. *Правова держава*. 2019. № 1. С. 89-97.
2. Господарські суди в Україні. URL: <https://sites.google.com> (дата звернення: 13.10.2020).
3. Конституція України від 28 черв. 1996 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua> (дата звернення: 13.10.2020).

УДК 346.9(043.2)

Ляшенко О.М., студент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Мілімко Л.В., к.ю.н., доцент

ДОСУДОВЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ

Кожен юрист хоча б раз у житті, але стикався з питанням, яке можна вирішити не в залі судового засідання. У спорах, наприклад, між підприємствами та організаціями з приводу порушення майнових прав та законних інтересів, який застосовується до порушення судової процедури.

Поняття «досудове врегулювання господарських спорів» являє собою те, що сторони вживають заходів для врегулювання спору за домовленістю між собою або у випадках, коли такі заходи є обов'язковими згідно із законом. Згідно з частиною 1 статті 19 Господарського процесуального кодексу України [1].

Досудове врегулювання господарських спорів до звернення до господарського суду зменшує тиск, який діє на систему господарських суддів, та зменшує витрати часу та коштів для суб'єктів спору. Але разом з тим у разі невдалого врегулювання спору є можливість без зволікань звернутися до господарського суду.

Позиція деяких науковців щодо відмови від застосування досудового врегулювання господарських спорів шляхом виключення статті 19 ГПК. Аргументуючи це тим, що даний етап обмежує можливість реалізації головного права на судовий захист.